

Schriftelijk Overleg FSV

De leden van de VVD-fractie vragen een uitgebreide toelichting op de manier waarop FSV heeft gewerkt.

1. Wanneer kwam iemand op de FSV-lijsten en waarom?

De leden van de VVD-fractie vragen wanneer iemand op de FSV-lijst geplaatst werd en wat de redenen hiervoor waren.

In de applicatie FSV registreerde de Belastingdienst signalen over (mogelijke) fraude. Hierbij kan gedacht worden aan contra-informatie, inkomende meldingen en renseignements. In het KPMG onderzoek wordt ingegaan op het gebruik van FSV binnen de Belastingdienst. De kern uit dit onderzoek heb ik hieronder opgenomen.

FSV is door de directies MKB, Toeslagen en Particulieren gebruikt voor de registratie van interne en externe risicosignalen. Interne signalen zijn signalen afkomstig van andere directies of teams binnen de Belastingdienst. Externe signalen zijn bijvoorbeeld tips- en kliks of signalen van andere ketenpartners, convenantpartners of andere overheden. Daarnaast raadpleegden ook de directies Grote Ondernemingen, Centrale Administratieve Processen en FIOD (tot mei 2019) FSV.

2. Hoeveel mensen en hoeveel unieke BSN's staan op de FSV-lijsten?

Ook vragen deze leden hoeveel mensen en unieke BSN-nummers op deze FSV-lijsten staan.

In FSV staan zowel natuurlijk personen en rechtspersonen geregistreerd. In het vierde kwartaal 2019 is de opdracht voor het maken van schoningsprogrammatuur gegeven. De schoning is op 27 februari 2020 uitgevoerd. Bij deze schoning zijn 143.574 natuurlijke personen of rechtspersonen verwijderd. Zie hieronder een overzicht van de aantallen voor en na schoning.

	Personen	Rechts- personen	Onbekend	Totaal
Vóór schoning	244.273	85.350	6	329.629
Na schoning	133.508	52.542	5	186.055
Verwijderd	110.765	32.808	1	143.574
Onbekend/typefout				

3. Kan het kabinet uitzoeken of de mensen in de CAF-zaken ook allemaal op de FSV-lijsten staan?

Daarnaast vragen deze leden of het kabinet kan uitzoeken of er overlap zit tussen de mensen in de CAF-zaken en de mensen die op de FSV-lijsten staan.

Uit een check op de backup van FSV van voor de schoning in februari 2020 blijkt dat van de 310 betrokkenen in de CAF-11 zaak 52 personen opgenomen zijn (geweest) in FSV. Van de 9402 betrokkenen in overige CAF zaken zijn 2284 personen opgenomen (geweest) in FSV.

4. Hoeveel mensen hebben bij de Belastingdienst navraag gedaan of zij op de FSV-lijst staan?

Ook vragen de leden van de VVD hoeveel mensen navraag hebben gedaan of zij op de FSV-lijst staan.

In totaal zijn er tot 19 juni 118 natuurlijke personen en 27 rechtspersonen die hebben gevraagd of zij in FSV staan.

5. Hoe gaat de Belastingdienst hiermee om?

De vraag van deze leden hoe de Belastingdienst hiermee omgaat beantwoorden wij als volgt.

De Belastingdienst heeft in de afgelopen periode uiteenlopende verzoeken ontvangen van burgers die willen weten welke informatie de Belastingdienst over hen heeft. Daaronder zijn verzoeken van burgers die expliciet vragen om inzage in hun persoonsgegevens in FSV. Het inzagerecht van de AVG is een belangrijk recht voor de burger. Op deze manier kan een burger controleren of de persoonsgegevens die worden verwerkt juist zijn. Ook kan een burger, als hij vindt dat de persoonsgegevens die de Belastingdienst van hem verwerkt onjuist zijn, verzoeken om rectificatie. Belangrijk is hierbij dat de burger het eigen belang niet hoeft te motiveren. Het belang van de burger wordt aanwezig geacht. Het inzagerecht kan in uitzonderingsgevallen geweigerd worden; bijvoorbeeld als er toezichtsbelangen spelen.

FSV kent een diversiteit aan signalen die variëren in zwaarte en belang. Persoonsgegevens kunnen bijvoorbeeld voorkomen in kliksignalen, in (lopende) onderzoeken door de Belastingdienst of het Openbaar Ministerie. De Belastingdienst ziet het belang van een juiste behandeling van deze inzageverzoeken waarbij recht gedaan wordt aan het belang van de verzoeker. Daarom is er onderzoek gedaan naar de wijze waarop de inzageverzoeken zo zorgvuldig mogelijk kunnen worden behandeld. In de behandelwijze wordt elk FSV-inzageverzoek afzonderlijk gewogen en behandeld waarbij het uitgangspunt transparantie is en zo mogelijk inzage wordt gegeven in persoonsgegevens. De Belastingdienst weegt daarbij het toezichtsbelang. Alleen bij grote toezichtsbelangen zal de Belastingdienst op individuele basis over kunnen gaan tot weigering van het FSV-inzageverzoek. De belangen van derden worden hierbij gerespecteerd.

6. Welke gegevens over individuen worden opgenomen in de FSV-lijst(en)

De leden van de VVD vragen welke gegevens van individuen in de FSV-lijsten zijn geregistreerd.

Om deze vraag zo volledig mogelijk te beantwoorden wordt u verwezen naar de handleiding van het dagboek FSV. Deze is als bijlage naar uw Kamer gestuurd.

7. Hoeveel medewerkers hebben door de jaren heen toegang gehad tot FSV?

De vraag van deze leden over het aantal medewerkers die toegang hebben gehad tot FSV beantwoorden wij als volgt.

Uit een eerdere telling als gevolg van de concept GEB FSV bleken er medio januari 2019 ruim 5000 medewerkers een autorisatie voor FSV te hebben voor één of meerdere rollen. In mei 2019 heeft de Belastingdienst wel maatregelen genomen om de risico's van het gebruik van FSV te beperken. Door de maatregelen is bijvoorbeeld het aantal autorisaties destijds teruggebracht van ruim 5000 naar 1229 autorisaties op het moment van uitschakelen van FSV op 27 februari. Autorisaties bepalen welke medewerkers bepaalde acties kunnen verrichten in het systeem. Ook is de procedure voor het verkrijgen van een autorisatie aangescherpt.

Van de 1.229 unieke users die toegang hebben tot FSV zijn er 695 users die slechts kunnen zien of er een signaal is, maar de inhoud van het signaal is voor hen niet zichtbaar. De resterende 534 unieke users kunnen raadplegen en/of muteren.

De leden van de VVD-fractie lezen in de brief over de voortgang over de aandacht voor de behandeling van persoonsgegevens binnen de Belastingdienst. Het is goed dat de Belastingdienst sessies organiseert over de AVG en het werken met persoonsgegevens.

8. Wel is de vraag hoe het kan dat de Belastingdienst veel aandacht besteedt aan de behandeling van persoonsgegevens door de dienst, maar dat de FSV-applicatie nog tot vrij recent heeft kunnen bestaan. Kan de staatssecretaris dit verklaren?

Deze passage wordt waarschijnlijk nog aangevuld op basis van een nieuwe versie van de brief. De leden van de VVD vragen om een verklaring voor het nog recentelijk bestaan van de FSV-applicatie, ondanks de aandacht die er binnen de Belastingdienst is voor de behandeling van persoonsgegevens.

Onze ambtsvoorganger heeft in de brief aan uw Kamer van 28 mei 2019 aangegeven dat de Belastingdienst de maatregelen om de AVG te implementeren heeft kunnen realiseren, met uitzondering van de maatregel 'verwijderen van verouderde gegevens'. In die brief is de toezegging gedaan de Auditdienst Rijk (ADR) te vragen te toetsen in hoeverre de Belastingdienst zijn oorspronkelijke aanbevelingen voor een toetsbare implementatie van de AVG heeft opgevolgd. Over de uitkomst van dat onderzoek is uw Kamer geïnformeerd in de brief van 27 februari 2020.

De centrale boodschap van de ADR was dat de Belastingdienst met de aanbevelingen aan de slag is gegaan, maar dat er nog vervolgacties nodig zijn om alle bevindingen volledig op te lossen. Die boodschap heeft geleid tot het inzicht dat er meer maatregelen genomen moesten worden dan in mei 2019 werd gedacht. De Belastingdienst is aan de slag met de implementatie van deze aanbevelingen.

Wij kunnen ons gezien deze onderzoeken voorstellen dat het opmerkelijk is dat momenteel nog in kaart gebracht moet worden of er eventueel met FSV vergelijkbare systemen zijn en of deze wel voldoen aan privacywetgeving.

Wij constateren dat eerder vooral is gekeken of de Belastingdienst de juiste maatregelen en procedures voor het aantoonbaar naleven van de AVG heeft geïmplementeerd. De Belastingdienst heeft bijvoorbeeld een verwerkingenregister. We moeten echter ook constateren dat onvoldoende daadwerkelijk aan die procedures werd voldaan.

De leden van de VVD-fractie vragen

9. waarom pas op 27 februari 2020 is besloten FSV te stoppen.

Daarnaast vragen de leden van de VVD waarom pas op 27 februari is besloten om niet langer gebruik te maken van FSV.

Zoals wij eerder hebben aangegeven had dit veel eerder moeten gebeuren. In de brief van 28 april jl. zijn wij uitgebreid ingegaan op de tijdlijn ten aanzien van FSV en de GEB.

10. Hoe kan het dat de [] binnen een dag advies kon geven? Daarnaast vragen de leden van de VVD hoe het mogelijk was dat de [] zo snel, binnen een dag, advies kon geven.

De reden hiervoor was dat het de [] al vrij snel duidelijk was dat er op essentiële punten spanning was met de AVG.

11. Waarom is de [] zo laat geïnformeerd over het bestaan van FSV?

Deze leden vragen naar de oorzaak voor het laat informeren van de [] over het bestaan van FSV. Zoals is aangegeven in de brief die wij uw Kamer 28 april jl. hebben doen toekomen, had de concept-GEB die in januari 2019 is opgeleverd al aanleiding moeten zijn om de [] te betrekken om een oordeel te kunnen geven of er nog wel zorgvuldig conform de AVG met het systeem gewerkt kon worden.

In de hierboven genoemde brief hebben wij ook aangegeven dat de omvang van het werkterrein en het belang van gegevensbescherming te belangrijk vinden om een solitaire functie zonder ondersteuning te kunnen zijn. Door meer ondersteuning te bieden voor deze functie kan de [] effectiever gebruik maken van zijn functie. Daarnaast kan dit team helpen om meer bewustzijn te creëren voor deze functie binnen de Belastingdienst. Op deze manier hopen wij te voorkomen dat de [] bij soortgelijke processen over het hoofd wordt gezien, en dat hij hierdoor in het vervolg ook tijdig wordt geïnformeerd.

De leden van de VVD-fractie lezen in de bij de Belastingdienst interne werkinstructie 'bepalen Opzet of Grove Schuld' (Bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 544, kenmerk 2019D47778) dat het team Fraude van Toeslagen bij opzet of grove schuld het BSN moet toevoegen aan FSV mocht blijken dat dit nummer er nog niet in staat.

12. Op basis waarvan toetst het team Fraude of er sprake is van opzet?

Deze vraag is ook een passage in de Kamerbrief en de vraag is opnieuw uitgezet bij Toeslagen. Dit is het concept antwoord:

De leden van de VVD vragen op basis waarvan het team Fraude, van Toeslagen, toetst of er sprake is van opzet.

Voor de volledigheid: De term opzet of grove schuld in het fraudeproces verschilt van opzet grove schuld ten aanzien van betalingsregelingen.

Er zijn twee verschillende typen bepalingen van opzet of grove schuld te onderscheiden. De eerste bepaling werd vastgelegd in FSV en vond plaats bij het uiteindelijk opleggen van eventuele sanctie door middel van een bestuurlijke boete of door strafrechtelijke vervolging en kent dan ook een grotere bewijslast dan de tweede bepaling. Deze vond plaats bij het eventueel aanbieden van een betalingsregeling. Hierbij werd gekeken of de schuld mogelijk is ontstaan door opzet of nalatigheid aan de kant van de burger.

KPMG concludeert ook dat er bij de directie Toeslagen niet altijd een rechtmatigheidstoets heeft plaatsgevonden voordat er opzet/grove schuld kon worden geïndiceerd. Bij het eventueel aanbieden van een betalingsregeling hebben we bij Toeslagen helaas moeten vaststellen dat er burgers zijn die onevenredig schade hebben opgelopen doordat hen deze kwalificatie te makkelijk is gegeven.

In de debatten en brieven aan uw Kamer heb ik inzake Herstel Toeslagen benoemd dat waar Toeslaggerechtigden schade hebben ondervonden van een onterechte kwalificatie "OGS", wij voor compensatie zullen zorgen.

13. Komt ook het BSN van mensen die team Fraude wel behandelen, maar waarbij geen bewijs wordt gevonden voor opzet, terecht in FSV?

Daarnaast vragen deze leden of het BSN van mensen die het team Fraude, van Toeslagen, wel behandelt, maar waar bij die behandeling geen bewijs wordt gevonden voor opzet, terecht in FSV zijn gezet.

Ja dit kwam terecht in FSV. Medewerkers van het Meldpunt Fraude Toeslagen selecteren de berichten naar aard en op mogelijke bruikbaarheid voor Toeslagen. Binnengekomen berichten worden geselecteerd naar berichten die niet relevant zijn voor Toeslagen en berichten die mogelijk relevant zijn. Alle berichten waarbij mogelijk sprake is van een onrechtmatige toekenning van een toeslag worden als signaal inhoudelijk beoordeeld en zijn derhalve als mogelijk relevant voor Belastingdienst Toeslagen aan te merken. Dit betreft ongeveer 10% van de ontvangen berichten. Pas als het signaal daadwerkelijk is opgepakt kan bepaald worden of er sprake is van recht op toeslagen en mocht dit niet het geval zijn of er opzet in het spel is.

14. Wat gebeurt er wanneer blijkt bij het onderzoek van team Fraude dat de persoon in kwestie al in FSV staat? Verliest deze dan automatisch het recht op een persoonlijke betalingsregeling? Zo nee, zo ja, graag een toelichting.

Ook vragen de leden van de VVD of iemand die in FSV staat geregistreerd automatisch het recht op een persoonlijk betalingsregeling zou verliezen.

Nee, dit is niet het geval. Dat hangt af wat er uit het onderzoek van desbetreffende persoon is gebleken. Als opzet reeds is aangetoond verliest (verloof) iemand het recht op een persoonlijke betalingsregeling.

De leden van de VVD-fractie lezen (bijlage bij Kamerstuk 31066, nr. 604, kenmerk 2020D08493) dat FSV behoort aan de directie MKB, maar lezen in de eerdere toegestuurde tijdlijn dat Grote Ondernemingen eigenaar is van de applicatie.

15. Kan de staatssecretaris toelichten onder welke directie de FSV-applicatie valt en waarom er door Grote Ondernemingen moest worden besloten tot een nader onderzoek naar de applicatie FSV, gezien het feit dat er in FSV vooral individuele persoonsgegevens staan?

De leden van de VVD-fractie lezen in dat FSV behoort aan de directie MKB terwijl in een eerder toegestuurde tijdlijn staat dat GO eigenaar is van de applicatie. Zij vragen om een toelichting onder welke directie de FSV-applicatie valt en wat hiervoor de motivering is.

FSV is sinds begin 2018 'as is' ondergebracht in de keten Generiek Kantoor Toezicht (hierna: GKT) die onder de verantwoordelijkheid van de primaire procesdirectie Grote Ondernemingen ressorteert. GKT ontwikkelt en onderhoudt applicaties in opdracht van primaire procesdirecties. De directie MKB is de business owner van FSV. De directie die een applicatie gebruikt is verantwoordelijk voor het uitvoeren en opvolgen van GEB's op het eigen proces waarin de applicatie wordt gebruikt.

De leden van de VVD-fractie lezen in de notitie Fraude meldpunten Belastingdienst dat binnengekomen meldingen niet eenduidig worden geregistreerd,

16. maar worden deze meldingen, ook al zijn deze niet terecht, niet alsnog geregistreerd in FSV?

Met opmerkingen

Zie vraag 17

17. De leden vragen wat de relatie is tussen FSV en de verschillende fraudemeldpunten en het verschil tussen FSV en het 'zaakvolgsysteem'.

De leden van de VVD-fractie lezen in de notitie Fraudemeldpunten Belastingdienst dat binnengekomen meldingen niet eenduidig worden geregistreerd en vragen of de binnengekomen meldingen niet alsnog geregistreerd worden in FSV, tevens vragen zij naar de relatie tussen FSV, de verschillende meldpunten en een zaakvolgsysteem.

De Belastingdienst ontvangt op jaarbasis zeer veel en verschillende signalen vanuit verschillende gremia zoals burgers, overheden, ketenpartners e.d. Binnen de Belastingdienst zijn voor de beoordeling en behandeling van deze signalen diverse meldpunten ingericht. Zoals het Infodesk FIOD, Toeslagen Fraude en het Centraal Meldpunt Faillissementsfraude (CMF). De werkwijze bij de verschillende directies binnen de Belastingdienst waar de meldpunten zijn ondergebracht verschilt echter. Dit concludeert KPMG ook in haar rapport. Bij sommige meldpunten worden alle meldingen in FSV geregistreerd. Bij de directie Toeslagen landen uiteindelijk slechts 10% van de meldingen bij de Fraudepostbus Toeslagen in FSV omdat een melding eerst werd onderzocht. Niet alle meldingen leiden dus tot een registratie in FSV bij Toeslagen. De applicatie Fraude Signaleringsvoorziening werd daarbij gebruikt om signalen van mogelijk fraude te kunnen registreren. FSV is dus een registratiesysteem maar geen zaakvolgsysteem. Bij een zaakvolgsysteem kan realtime de status van een zaak worden bekeken en de afloop worden weergegeven, deze functionaliteiten heeft FSV niet.

18. Deze leden lezen in de notitie dat het fraudesysteem binnen de Belastingdienst verschillende hiaten vertoont. Wat is er met deze conclusies gedaan?

Met opmerkingen

Zie vraag 19

19. Op welke manier wordt het gehele systeem van de verschillende fraudemeldpunten verbeterd en waarom op deze manier?

Deze vraag is ook een passage in de Kamerbrief. Dit is het concept antwoord:

Deze leden vragen wat er met de in de notitie geconstateerde hiaten is gedaan en op welke manier het systeem van de verschillende meldpunten wordt verbeterd en waarom op deze manier.

Naar aanleiding van de geconstateerde hiaten was de Belastingdienst een verkenning naar de inrichting van de informatiestromen gestart. Deze verkenning had tot doel om meer inzicht te krijgen in hoe de verschillende meldpunten zijn georganiseerd en werken en welke verbeteringen nodig waren. We hebben besloten om deze verkenning onderdeel uit te laten maken van het externe onderzoek door KPMG naar FSV en FSV-achtigen.

20. Hoe wordt voorkomen dat hieruit een volgende FSV-gerelateerde lijst ontstaat?

Daarnaast vragen de leden hoe wordt voorkomen dat hieruit een volgende FSV-gerelateerde lijst ontstaat.

Omdat gebleken is dat op een verschillende wijze werd omgegaan met de behandeling van signalen door de verschillende directies, is onderling afgestemd hier in vervolg op een uniforme wijze mee om te gaan. Voor de behandeling van informatieverzoeken (die verweven waren met de signalen) is inmiddels een nieuw proces ontwikkeld dat losgekoppeld is van de behandeling van signalen. Dit proces is AVG proof en wordt gebruikt om deze verzoeken te beoordelen en verwerken. Voor de behandeling van signalen is dit proces nog in ontwikkeling. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een uniform afwegingskader voor de beoordeling van de signalen waarbij de uiteindelijke weging aan de desbetreffende directie is. Dit is nodig gezien de verschillende type belastingplichtigen/aanvragers per directie. Dit nieuwe proces voor de behandeling van signalen sluit aan op de tijdelijke voorziening die momenteel wordt ontwikkeld.

Vooruitlopend op een duurzame oplossing ter vervanging van FSV wordt, om de binnenkomende signalen te kunnen registreren en veilig op te kunnen slaan, een tijdelijke voorziening ingericht. In FSV werden informatieverzoeken en signalen geregistreerd. Omdat de informatieverzoeken en signalen in aard verschillen zullen deze werkstromen nu worden gescheiden en met andere aparte voorzieningen worden ondersteund.

Informatieverzoeken komen binnen bij de bestaande verschillende loketten van de directie MKB. Voor het, na behandeling, vastleggen van deze informatieverzoeken zal gebruik gemaakt gaan worden van een bestaande voorziening. Thans onderzoeken we welke voorzieningen daarvoor het meest geschikt is. Voorts wordt gewerkt aan de procesbeschrijvingen en autorisatirollen om de werkstroom van informatieverzoeken in die bestaande voorziening onder te brengen. Nadat aan

alle randvoorwaarden, is voldaan, moet met een realisatieperiode van ruim een maand rekening worden gehouden.

Er komt een apart loket voor binnenkomende signalen. Voor behandeling van de binnenkomende signalen wordt een tijdelijke voorziening ontwikkeld. Ook hiervoor werken we nu aan de realisatie van de benodigde randvoorwaarden, zoals de gebruikerseisen, de beschikbaarheid business expertise en bouw capaciteit. Nadat dit afgerond is, moet rekening worden gehouden met een realisatieperiode van 3 maanden. Het gaat namelijk om de bouw van een nieuwe tijdelijke voorziening.

Gelijktijdig wordt gestart met het ontwerp van een duurzame voorziening voor het registreren en behandelen van signalen

21. De leden van de VVD-fractie vragen of de ADR en de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT) zijn geïnformeerd over het bestaan en het uit de lucht halen van FSV. Zo ja, wat waren hun reacties? Zo nee, waarom niet?

Deze leden vragen ook of de ADR en de AUT zijn geïnformeerd over het bestaan en het uit de lucht halen van FSV en hoe zij hierop hebben gereageerd.

Naar aanleiding van vragen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen en van de ADR is zowel aan de Adviescommissie als aan de ADR op verschillende momenten een aantal documenten verstrekt. In enkele daarvan komt FSV aan de orde. In deze documenten is onder meer te lezen dat FSV een applicatie is waarin fraudesignalen worden geregistreerd en worden voorbeelden van signalen gegeven. De GEB van FSV is begin maart jl. aan zowel AUT als de ADR gezonden.

De AUT heeft in haar eindrapport FSV niet genoemd. De ADR heeft er op pagina 11 aandacht aan besteed: *"In geval van een sterk vermoeden van fraude, wordt de behandeling overgedragen aan een fraudeteam. In dit geval werd de burger veelal opgenomen in de Fraude Signalering Voorziening (FSV)."* De ADR heeft nog vragen gesteld over de GEB van de FSV welke op 5 maart jl. zijn beantwoord.

22. De leden van de VVD-fractie vragen of bij de staatssecretaris bekend is of FSV door de Autoriteit Persoonsgegevens wordt meegenomen in het onderzoek naar het gebruik van tweede nationaliteit door de Belastingdienst.

De leden van de fractie van de VVD vragen of FSV door de Autoriteit Persoonsgegevens is meegenomen in het onderzoek naar het gebruik van de (tweede) nationaliteit door de Belastingdienst.

Voor zover bekend is dat niet het geval.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Met interesse hebben de leden van de PVV-fractie kennisgenomen van de brief van de staatssecretaris van financiën d.d. 26 mei 2020 inzake de Voortgang in het onderzoek naar Fraude Signalering Voorziening (FSV). Naar aanleiding van deze brief hebben de leden van de PVV-fractie nog enkele vragen.

23. Hebben de andere marktpartijen, genoemd in de offerteaanvraag FSV, eveneens gereageerd?

De leden van de PVV vragen of de andere marktpartijen, die in de offerteaanvraag FSV genoemd zijn, ook hebben gereageerd.

Alle aangeschreven marktpartijen, genoemd in de Offerteaanvraag nadere overeenkomst FSV Procesbeschrijving en advies, hebben gereageerd.

Twee van de vijf aangeschreven partijen hebben verklaard niet in te schrijven omwille van het niet kunnen bieden van de gevraagde kwaliteit en het niet kunnen vrijmaken van de juiste expertise voor deze opdracht. De drie ontvangen inschrijvingen waren conform de aanbestedingsdocumenten.

24. Op welke gronden is de opdracht aan KPMG Advisory N.V. gegund en niet aan een andere marktpartij?

Deze leden vragen ook naar gunningscriteria op basis waarvan de opdracht aan KPMG Advisory N.V. is gegund.

Het gunningscriterium is Beste Prijs Kwaliteit verhouding. De inschrijver met de hoogste totaalscore op prijs en kwaliteit komt voor gunning in aanmerking. KPMG heeft de hoogste totaalscore behaald.

25. Bood KPMG Advisory N.V. iets significant aanvullend ten opzichte van andere marktpartijen?

Daarnaast vragen deze leden of KPMG Advisory N.V. 'iets significant aanvullend' kon aanbieden in vergelijking met andere marktpartijen.

De inschrijvers waren gehouden aan de specificaties van de opdracht, zoals vermeld in de aanbestedingsdocumenten.

KPMG heeft, binnen de kaders van de gestelde gunningscriteria, op het totaal van prijs en kwaliteit meer geboden dan de andere inschrijvers en behaalde daarmee de Beste Prijs Kwaliteit Verhouding.

26. Op welke manier zal het onderzoek verricht worden; betreft het een papieren onderzoek of zal er eveneens onderzoek plaatsvinden op de werkvloer?

Ook vragen de leden van de PVV op welke manier dit onderzoek verricht is.

Zoals inmiddels in het rapport staat genoemd, betreft het een papieren onderzoek (documentanalyse) in combinatie met het afnemen van interviews met ongeveer dertig functionarissen van de Belastingdienst en het laten uitvoeren en analyseren van queries op de voor het onderzoek beschikbaar gestelde database van FSV.

In het begin van de zomer zal de staatsecretaris de Tweede Kamer informeren over de eerste uitkomsten van het onderzoek uit fase I alsmede overgaan tot beantwoording van Kamervragen.

27. Kan de staatsecretaris aangeven wat wordt verstaan onder: 'begin van de zomer'? Is dat 22 juni of is medio juli in de ogen van de staatsecretaris eveneens nog het begin van de zomer?

Daarnaast vragen deze leden wanneer de Kamer geïnformeerd zal worden over de eerste uitkomsten van het onderzoek uit fase I en de beantwoording van de Kamervragen.

De beantwoording van deze vraag is gelijktijdig met de brief over uitkomsten over het onderzoek naar fase I aan uw kamer gestuurd.

In fase II zal een externe partij onderzoek verrichten naar de mogelijke effecten op de beoordeling van burgers en bedrijven, zo lezen de leden van de PVV-fractie. Hierbij worden eveneens partijen buiten de gebruikelijke raamovereenkomst betrokken.

28. Kan de staatsecretaris aangeven waarom een dergelijk inkooptraject minimaal vier maanden gaat duren? Kan het inkooptraject niet versneld worden?

Ook vragen de leden van de PVV waarom vier maanden aangehouden wordt voor het inkooptraject en of dit niet versneld kan worden.

Wanneer er geen gebruik wordt gemaakt van bestaande raamovereenkomsten is er sprake van een nieuwe overheidsopdracht. Deze zal, afhankelijk van de (geraamde) opdrachtwaarde, in concurrentie moeten worden uitgevraagd volgens een van de toegestane aanbestedingsprocedures. Afhankelijk van de te hanteren aanbestedingsprocedure wordt de doorlooptijd in sterke mate bepaald door onder andere de in de Aanbestedingswet voorgeschreven termijnen.

29. Is er al een offerteaanvraag opgesteld voor fase II? Zo ja, waar kunnen de leden van de PVV-fractie die vinden c.q. inzien?

De leden van de PVV vragen of er al een offerteaanvraag is opgesteld voor fase II van het onderzoek.

Deze vraag is ook een passage in de Kamerbrief. Dit is het concept antwoord:

Hierop is het antwoord dat dit nog niet gebeurt. Hiervoor moest eerst het onderzoek naar fase I worden afgewacht. Naar aanleiding van de uitkomsten van fase I is nu helder wat de scope van de opdracht voor fase II moet worden.

30. Wordt of is de offerteaanvraag publiekelijk gepubliceerd? Zo ja, waar?

Ook vragen deze leden of, en zo ja waar, de offerteaanvraag publiekelijk is gepubliceerd.

Afhankelijk van de te hanteren aanbestedingsprocedure kan de offerteaanvraag, op grond van de Aanbestedingswet, openbaar gepubliceerd moeten worden. Publicatie vindt dan plaats via TenderNed.

31. Van welke marktpartijen heeft de staatsecretaris reeds offertes ontvangen?

Deze leden vragen van welke marktpartijen er offertes zijn ontvangen voor de tweede fase van het onderzoek.

Op dit moment is er nog geen offerteaanvraag (voor fase II) opgesteld. De offerteaanvraag is daarom nog niet gepubliceerd. Overigens zijn de inschrijvers voor een aanbesteding pas bekend na het verstrijken van de inschrijftermijn. Pas dan mogen de offertes geopend worden.

32. Kan de staatsecretaris aangeven of het onderzoek naar FSV van invloed is op de compensatieregeling c.q. de Wet hardheidsaanpassing Awir in het kader van de kinderopvangtoeslag? Zo ja, op welke wijze is het van invloed?

De leden van de PVV vragen of het onderzoek naar FSV van invloed is op de compensatieregeling in het kader van de kinderopvangtoeslag.

Zoals eerder met uw Kamer gedeeld zal de UHT voor het uitvoeren van de werkzaamheden onder andere informatie inwinnen uit basisregistraties, het eigen Toeslagen Verstrekkingen Systeem en archiefsystemen. Er zal geen informatie uitgewonnen worden uit FSV of vergelijkbare informatiesystemen. Op dit moment lijkt het Fase I onderzoek ook geen aanleiding te geven om dat systeem ook te betrekken in de herbeoordeling. Voor Toeslagen gaan wij ook voor de jaren 2013-2018 in kaart brengen welke rol FSV [pm Inningsproces] gespeeld heeft bij de toekenning van toeslagen. De informatie hieruit zal worden betrokken bij de hersteloperatie toeslagen. [eventueel aanvulling op basis van de invulling van fase II van het onderzoek].

Wel is het zo dat als blijkt dat een ouder onterecht is aangemerkt als fraudeur in FSV dit een indicatie kan zijn van een vooringenomen behandeling. In die zin weegt FSV zeker mee in de beoordeling van een ouderdossier en een goede afhandeling daarvan. Bij de herbeoordeling van dossiers zal aan betrokkenen worden aangegeven of zij eerder door Toeslagen als fraudeur zijn aangemerkt, of dat zij zich als fraudeur behandeld gevoeld kunnen hebben. Indien dit onterecht was zal hiervoor excuses worden aangeboden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de staatssecretarissen over de aanbesteding van het onderzoek naar FSV. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie merken allereerst op dat de meeste onderzoeksvragen, namelijk de werking van FSV, het effect van FSV voor burgers en bedrijven en of er met FSV vergelijkbare applicaties bestaan, eigenlijk vragen betreffen waarop de Belastingdienst het antwoord zelf weet of die de dienst kan onderzoeken en een derde niet.

33. Is er al intern onderzoek gedaan door de Belastingdienst naar deze onderzoeksvragen?

Deze passage wordt nog aangepast op basis van de uiteindelijke tekst in de brief. De leden van het CDA vragen naar de motivatie om een externe partij te betrekken bij het onderzoek naar FSV, of er door de Belastingdienst zelf onderzoek is gedaan naar de onderzoeksvragen en welke 'vergelijkbare applicaties' bij de Belastingdienst in beeld zijn.

Zoals in de brief van 28 april reeds is aangegeven hebben we tijdens de periode tussen het informeren van uw Kamer over FSV en het inhuren van een externe partij ook intern onderzoek gedaan. De onderzoeksvragen die hierbij zijn gehanteerd staan in deze brief genoemd.

Hoewel dit interne onderzoek al meer helderheid heeft gebracht, moesten we helaas ook constateren dat er nog veel onduidelijk was. Omdat wij het essentieel vonden om de onderzoeksvragen volledig te kunnen beantwoorden is toen besloten om hulp van een externe

partij in te roepen. Deze partij, KPMG Advisory N.V., heeft in haar onderzoek ook benoemd welke vergelijkbare applicaties bij de Belastingdienst in beeld zijn gebracht.

34. En waarom is er niet voor gekozen om het onderzoek door de Belastingdienst te laten uitvoeren, maar extern te laten verifiëren?

Met opmerkingen Zie antwoord op vraag 33.

35. Welke vergelijkbare applicaties heeft de Belastingdienst zelf al in beeld? Graag een volledige lijst.

Met opmerkingen Zie antwoord op vraag 33.

Dit spanningsveld zien deze leden ook terug in de nota van inlichtingen bij de aanbesteding en dit roept de volgende vragen op.

36. Onder punt 9 staat dat er geen forensisch onderzoek gedaan dient te worden naar recente aanpassingen van de systemen en het systeemgebruik. Kan de staatssecretaris toelichten waarom hier geen onderzoek naar gedaan wordt?

De leden van het CDA en de SP vragen naar de reden dat bij de aanbesteding is aangegeven dat er geen forensisch onderzoek gedaan dient te worden naar recente aanpassingen die in systemen zijn gemaakt en het systeemgebruik.

Gezien de korte tijd voor deze fase van het onderzoek willen we dat de externe partij in korte tijd antwoord geeft op de meest urgente vraag hoe FSV gebruikt werd en of er meer applicaties met de karakteristieken van FSV aanwezig zijn. Daarbij is een scope aangebracht tot de toezichtsprocessen, daar eventuele effecten voor burgers en bedrijven zich daar het meest laten gelden. Zoals aangekondigd komt er nog een vervolgonderzoek.

37. Onder punt 12 staat dat er maar vier directies gebruik maken van FSV: MKB, Particulieren, Toeslagen en CAP. Klopt het dat er dus geen onderzoek gedaan wordt naar de vraag of er breder gebruik werd gemaakt van FSV?

Deze leden vragen daarnaast of het klopt dat er geen onderzoek wordt gedaan naar de vraag of er bij andere directies, naast MKB, Particulieren, Toeslagen en CAP, gebruik werd gemaakt van FSV.

Uitgangspunt van het onderzoek is het mogelijke gebruik van FSV binnen de gehele Belastingdienst, dus ook andere directies dan die zijn genoemd. Op basis van de autorisaties voor FSV weten we waar deze applicatie gebruikt wordt. De scope voor het onderzoek is daarom beperkt tot de genoemde vier directies.

Hoewel het klopt dat er dus geen onderzoek is gedaan of er breder gebruik werd gemaakt van FSV, heeft KPMG wel functionarissen binnen de FIOD geraadpleegd inzake risicosignalen, ondanks dat de FIOD niet in scope is van hun onderzoek. Ook de Douane viel buiten de scope van dit onderzoek.

38. Indien dat klopt, weet de staatssecretaris dan zeker dat er elders geen gebruik van gemaakt werd?

De leden van het CDA vragen daarnaast of er met zekerheid gesteld kan worden dat bij de overige directie geen gebruik is gemaakt van FSV.

De applicatie FSV kan alleen gebruikt worden als een medewerker daar een autorisatie voor heeft. Op basis van de administratie van autorisaties (IMS) kan gebruik elders uitgesloten worden.

39. Zo nee, wil de staatssecretaris dan de onderzoeksvraag uitbreiden en ervoor zorgen dat de hele Belastingdienst (inclusief FIOD, Douane etc.) meegenomen wordt en ook andere externe partijen waarvan de staatssecretaris vermoedt dat de applicatie gebruikt is?

Daarnaast vragen deze leden of bij twijfel over de directies die gebruik konden maken van FSV de onderzoeksvraag uitgebreid kan worden.

Rond 18 maart is de taskforce gestart naar aanleiding van de vragen over FSV. In die periode is ook al onderzocht wat de scope moest zijn voor deelname aan de taskforce. Daarbij is IMS gebruikt om het gebruik inzichtelijk te krijgen.

In het voortgangsverslag van de taskforce van 20 maart is het volgende opgenomen:

Bezetting stuurgroep Taskforce FSV. Voorkeur voor reguliere lijn driehoek IV&D en DTBD evt. met tussentijdse afstemming met alle [] van de directies die FSV gebruiken: Cap, P, GO, MKB, I, geïntieerd door IV&D.

Ook uit het onderzoek door KPMG is niet gebleken dat er nog andere, externe partijen toegang hadden tot FSV. Er zijn geen nadere acties op dit moment voorzien.

Onder punt 14 staat dat de onderzoeker geen toegang krijgt tot FSV zelf, ook niet onder strikte geheimhouding, alleen maar toegang tot de handleiding bij de FSV. De leden van de CDA-fractie begrijpen dat de bescherming van de data in FSV van groot belang is, maar zij vragen zich echt af hoe er degelijk onderzoek gedaan kan worden naar FSV, zonder toegang tot FSV.

40. Waarom is niet gekozen tot toegang onder strikte geheimhouding? En als dat echt niet mogelijk is, waarom doet de Belastingdienst dan niet zelf onderzoek naar de werking van FSV in de praktijk?

In fase I is er bewust voor gekozen om alleen onderzoek te doen naar de wijze waarop FSV gebruikt wordt door de verschillende directies en voor de verschillende signaalsoorten. Oftewel: breng de processen voor de verschillende soorten signalen in kaart. Voor dat onderzoek is geen toegang nodig tot de individuele gevallen. Mocht uit dat onderzoek blijken dat registratie in FSV systematisch leidt tot een andere behandeling van een individu of een groep, dan is aanvullend onderzoek nodig op individueel niveau. Dat laatste onderzoek kost meer tijd en was daarom voorzien voor fase II. Uit het door KPMG uitgevoerde onderzoek blijkt dat er geen sprake is van het automatisch selecteren van een individu of groepen voor verscherpt toezicht bij de directies Particulieren en Toeslagen als gevolg van een registratie in FSV. Op basis van een aanvullend verzoek van de staatssecretaris, hebben we KPMG gevraagd om onderzoek te doen naar het gebruik van nationaliteit in het vrije tekstveld. Op basis van een query heeft de Belastingdienst toegang gegeven tot de inhoud van het vrije tekstveld.

41. Verwacht de staatssecretaris echt dat alle informatie over de werking en het gebruik van FSV in de handleiding beschreven staat?

De leden van de CDA-fractie en de leden van de SP vragen beiden naar de toegang van KPMG tot FSV en dringen erop aan dat er ook echt onderzoek gedaan wordt naar FSV inclusief het gebruik ervan. Daarnaast vragen deze leden waarom sprake zou zijn van een gedegen onderzoek als alleen de handleiding gelezen mag worden.

De handleiding is niet voldoende voor het in kaart brengen van het gebruik van FSV. Daar was deze dan ook niet voor bedoeld. In de offerteaanvraag hebben we de partijen gevraagd met een plan te komen om het gebruik van FSV in beeld te brengen. De handleiding is één van de vertrekpunten voor de externe onderzoeker om dat plan te kunnen opstellen. De partijen mochten daarbij zelf aangeven in de offerte wat er nog meer nodig zou moeten zijn om het gebruik goed in beeld te brengen. Op basis van het eigen plan heeft KPMG toegang gekregen tot andere basisdocumenten als Gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (GEB's) van verwerkingen die in de loop van het onderzoek raakvlakken bleken te hebben met FSV, architecturen en een uittreksel van het register van verwerkingen. Ook heeft KPMG medewerkers geïnterviewd om het daadwerkelijk gebruik in beeld te brengen.

42. En kan de staatssecretaris deze handleiding van FSV aan de Kamer doen toekomen?

Deze leden vragen of de handleiding van FSV met de Kamer gedeeld kan worden.

Er is een handleiding FSV van oktober 2013. Deze is digitaal beschikbaar en doe ik u hierbij toekomen.

Onder punt 25 staat dat er een dossier is van ongeveer 75 documenten over FSV die, na schoning van conceptversiestukken, aan de onderzoeker ter beschikking gesteld worden. Ook hierbij vragen de leden van de CDA-fractie zich af of wel echt sprake is van een onderzoek als de onderzoekers geen toegang hebben tot FSV, maar alleen tot de door de Belastingdienst ter beschikking gestelde documenten over FSV. Als je een huis koopt, vertrouw je ook niet alleen op de verkooptekst, maar ga je het huis bezichtigen.

43. Kan de staatssecretaris aangeven waarom sprake zou zijn van een gedegen

onderzoek als alleen de handleiding gelezen mag worden?

Met opmerkingen: Zie vraag 41

Onder punt 28 staat dat de onderzoekers de beschikking hebben over 15 ingevulde vragenlijsten. Deze vragenlijst was uitgezet bij [] van GO, MKB, Particulieren, Toeslagen, CAP, DF&A en FIOD.

44. Kan de staatssecretaris de onder dit punt vermelde, maar niet beantwoorde, vraag beantwoorden of van elk dienstonderdeel een vragenlijst is opgenomen?

Daarnaast vragen deze leden of van elk dienstonderdeel een vragenlijst is opgenomen.

Ik kan bevestigen dat van de directies GO, MKB, Particulieren, Toeslagen, CAP, DF&A en FIOD een ingevulde vragenlijst is ontvangen over de verkenning naar de informatiestromen.

45. Waarom wordt het onderzoek expliciet beperkt tot operationeel zijnde applicaties in gebruik bij CAP, MKB, Particulieren en Toeslagen?

De leden van het CDA en de leden van de SP vragen daarnaast naar de reden om het onderzoek te beperken tot de applicaties die op dit moment operationeel zijn bij CAP, MKB, Particulieren en Toeslagen.

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II.

In onze beantwoording hebben we eerder aangegeven dat we uw Kamer op korte termijn willen informeren over de mogelijke effecten op burgers en bedrijven als gevolg van de opname in FSV en soortgelijke applicaties. Wij hebben uw Kamer in een eerdere brief toegezegd alle applicaties van de Belastingdienst door te lichten op naleving van relevante wet- en regelgeving. De nu niet geraakte applicaties komen nog aan de beurt in het vervolgonderzoek waar wij uw Kamer later over zullen informeren.

46. Zou het ook niet heel relevant zijn om bijvoorbeeld te weten welke applicaties GO en DF&A gebruiken of gebruikt hebben?

Deze leden vragen of niet meer applicaties, ook die van andere directies en ook uit het verleden, meegenomen hadden moeten worden in het onderzoek.

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II.

Wij vinden deze inzichten inderdaad ook relevant. Daarom zijn we ook nog niet klaar met dit onderzoek. Zie ook onze reactie op vraag 45 van uw fractie.

47. Onder punt 36 staat dit nog explicieter: applicaties die voor 25 februari zijn gesloten worden niet onderzocht. Kan de staatssecretaris toelichten waarom deze voorwaarde geldt?

Nog specifiekier, vragen de leden van het CDA waarom in de aanbesteding dit onderzoek is beperkt tot applicaties die voor 25 februari jl. niet waren gesloten.

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II.

Omwille van het op korte termijn informeren van uw Kamer, hebben we de scope van de opdracht aan de externe partij moeten beperken.

48. Acht de staatssecretaris het niet relevant of er applicaties zijn die in de afgelopen jaren waarbij mogelijk sprake was van oneigenlijk en/of onrechtmatig gebruik van persoonsgegevens?

Deze leden vragen ook of het niet relevant wordt gevonden om ook applicaties uit voorgaande jaren mee te nemen.

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II.

Wij vinden het ook zeker relevant om te weten of daar sprake van is geweest. Daarom zijn we ook nog niet klaar met dit onderzoek. Zie ook onze reactie op vraag 45 van uw fractie.

In meer algemene zin is het duidelijk dat FSV volstrekt niet aan de AVG voldoet.

49. Is er juridisch advies (intern of extern) ingewonnen of er een meldingsplicht is t.o.v. alle mensen die in FSV opgenomen zijn/waren, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Ook vragen de leden van het CDA of er juridisch advies is ingewonnen nu duidelijk is dat FSV niet

aan de AVG voldoet. Het antwoord hierop is dat er is geen juridisch advies is ingewonnen.

50. Zo ja, hoe luidde dat advies en kan de staatssecretaris dat aan de Kamer doen toekomen? Zo nee, waarom denkt de staatssecretaris dat dat niet nodig is?

Naar aanleiding van de vorige vraag, stellen deze leden de vraag waarom wij denken dat er geen meldingsplicht is.

FSV is een registratietool voor diverse signalen en informatieverzoeken. Voor dit soort tools is er geen meldingsplicht.

De leden van de CDA-fractie hebben ook kennisgenomen van het ADR-vervolgrapport over de toepassing van de AVG bij de Belastingdienst.

51. Kan de staatssecretaris aangeven welke applicaties toen in beeld gekomen zijn?

Deze leden vragen welke applicaties in het ADR-vervolgrapport over de toepassing van de AVG bij de Belastingdienst in beeld zijn gekomen.

De ADR heeft onderzoek gedaan naar de volledigheid van de maatregelen die de Belastingdienst aan het implementeren was om de AVG in te voeren. Dat onderzoek zag dus niet op individuele verwerkingen. Daarbij zijn dus ook geen applicaties in beeld gekomen.

52. Was de FSV-applicatie toen in beeld en hoe is die beoordeeld?

Op de vraag of de FSV-applicatie bij het ADR onderzoek in beeld was en hoe deze is beoordeeld is het antwoord kort. Het onderzoek van de ADR zag toe op de implementatie van maatregelen en was niet toegespitst op de verwerkingen zelf dan wel de applicaties.

Meer in het algemeen. De leden van de CDA-fractie vragen al twee jaar lang of de Belastingdienst AVG-proof is of niet.

53. Is op enig moment de FSV-applicatie daar in beeld gekomen? En heeft er een beoordeling plaatsgevonden of FSV AVG-proof is of niet?

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II.

De leden van het CDA geven aan al langere tijd vragen te stellen over of de Belastingdienst AVG-proof is of niet en vragen of de FSV-applicatie op basis hiervan in beeld is gekomen en is beoordeeld.

Op basis van een analyse, een facultieve GEB op de informatieloketten MKB, heeft het directieteam van MKB als business owner van FSV op 20 augustus 2018 besloten tot het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) op de applicatie FSV. Bij het verschijnen van de eerste conceptversie van die GEB in januari 2019 kwamen er bevindingen boven water op zowel de applicatie alsook op (een deel van) de processen waar FSV in gebruikt werd.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de voortgang in het onderzoek naar FSV.

54. De leden van de D66-fractie vragen waarom het (toenmalige) ministerie van Infrastructuur en Milieu de rijksbrede raamovereenkomst auditdiensten heeft afgesloten.

De leden van de D66-fractie waarom eerder door het ministerie van Infrastructuur en Milieu de rijksbrede raamovereenkomst auditdiensten is afgesloten.

In het kader van het Rijksbreed Categoriemanagement voor Generieke Dienstverlening, zijn de Financieel Advies en Auditdiensten door de Categoriehouder, het (toenmalige) ministerie van Infrastructuur en Milieu, voor alle deelnemers van de Rijksoverheid aanbesteed.

55. De leden van de D66-fractie vragen per welke datum de eerste en tweede fase van het onderzoek afgerond zijn.

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II.

56. De leden van de D66-fractie vragen naar het doel van het vaststellen van de inmiddels 17 domeinarchitecturen, zoals onder andere naar voren is gebracht bij

verschillende jaarplannen van de Belastingdienst.

De domeinarchitectuur geeft een meerjarig beeld van de ontwikkeling van het IV-landschap in het betreffende domein. Voorbeelden van een domein zijn het domein Auto en het domein Inkomensheffing. De domeinarchitectuur geeft daarbij aan welke acties er nodig zijn om de doorontwikkeling van het IV-landschap mogelijk te maken. Formele vaststelling vindt plaats nadat getoetst is of de domeinarchitectuur voldoet aan de integrale visie, kaders en richtlijnen van de belastingdienst. Na vaststelling dient de domeinarchitectuur als input voor het Belastingdienstbrede portfolio.

57. Heeft het vaststellen van deze domeinarchitecturen onder andere als doel om beter zicht te hebben op de verschillende aanwezige (ICT- en data)systemen?

Deze leden vragen of het vaststellen van de domeinarchitecturen ook als doel had om een beter zicht te hebben op de verschillende aanwezige (ICT- en data-)systemen binnen de Belastingdienst.

Een domeinarchitectuur beschrijft de gewenste inrichting van het IV-landschap en de stappen die gezet moeten worden om daar te komen. Voor dat laatste is het noodzakelijk om ook de huidige situatie te kennen. Onderdeel van het opstellen van een domeinarchitectuur is dan ook het inventariseren van het huidige IV-landschap.

58. Zijn bij het vaststellen van de verschillende domeinarchitecturen, waaronder Toeslagen, signalen naar boven gekomen over het bestaan van soortgelijke applicaties die niet voldoen aan de privacywetgeving?

De leden van D66 vragen of bij het vaststellen van de verschillende domeinarchitecturen signalen naar boven zijn gekomen over meer applicaties die niet voldoen aan de privacywetgeving.

Bij het inventariseren van het huidige IV-landschap wordt getoetst of de geschetste doorontwikkeling voldoet aan de geldende privacy/ beveiligingsrichtlijnen en standaarden. Indien daarbij een situatie aangetroffen wordt die niet conform is, wordt deze gecorrigeerd.

Bij het opstellen van de reeds afgeronde domeinarchitecturen zijn geen afwijkingen op de AVG geconstateerd.

59. Hoeveel vergelijkbare systemen zijn in aanloop naar het uitzetten van het onderzoek aan het licht gekomen?

Deze leden vragen daarnaast hoeveel vergelijkbare systemen in de aanloop naar het uitzetten van het onderzoek zijn gevonden.

Wij zijn zelf een onderzoek gestart, maar we zijn hiermee gestopt op moment dat duidelijk werd dat voor dit onderzoek een externe partij werd ingehuurd. Op dat moment waren er nog geen vergelijkbare systemen gesignaleerd.

60. Hoeveel signalen van mogelijke fraude zijn sinds de brief van 28 april opgepakt en gedeeld met onder andere het Openbaar Ministerie en gemeenten?

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief m.b.t. de tijdelijke voorziening.

De leden van D66 vragen ook hoeveel signalen van mogelijk fraude sinds 28 april zijn opgepakt en gedeeld met onder andere het OM en de gemeenten.

Een integraal overzicht van alle opgepakte signalen en signalen die met andere partijen zijn gedeeld ontbreekt op dit moment.

61. Voor het delen van signalen met welke andere partijen heeft de Belastingdienst een wettelijke plicht of samenwerkingsconvenant?

Deze leden vragen ook met welke partijen, naast het OM en de gemeenten, de Belastingdienst signalen deelt.

De Belastingdienst heeft convenanten met verschillende instanties. Om hier een completer beeld van te krijgen, verwijs ik u naar de volgende website: https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/intermediairs/toezicht/convenanten/convenanten_met_afnemers_van_informatie/. Het uitgangspunt is echter onze geheimhoudingsplicht op basis van artikel 67 AWR, 43C UAWR en wettelijke bepalingen in categorale wetgeving. De Belastingdienst deelt geen gegevens, tenzij dit is vastgelegd in een wettelijke bepaling.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie zijn zeer verbaasd dat het onderzoek weer wordt gedaan door het comfortabele netwerk van zogenaamd onafhankelijke accountants, die onderzoeken opleveren waarin altijd óf een volgende opdracht geadviseerd wordt, óf dat de conclusies geen consequenties hebben voor personen of posities. De leden van de SP-fractie vinden het heel ongezond dat de overheid werkt met een 'aanbestedingspool' die bestaat uit accountantskantoren die ook meewerken aan belastingontwijking en zelfs criminele zaken faciliteren. KPMG heeft zeer recent nog een boete van 517 duizend euro gekregen van de Britse toezichthouder Financial Reporting Council (FRC) wegens een gebrek aan professionele scepsis.

62. Hoe denkt de staatssecretaris te kunnen verkopen dat zo een organisatie een dure opdracht krijgt?

De leden van de SP zijn kritisch op het gunnen van de opdracht aan KPMG en vragen hoe deze keuze kan worden gemotiveerd.

Wij zijn echter verplicht opdrachten eerst uit te zetten bij de mantelpartijen. De betrokken partij heeft succesvol ingeschreven op een aanbesteding en is daarmee dus één van de mantelpartijen in het perceel auditdiensten.

63. Hoe denkt de staatssecretaris dat het onderzoek met vertrouwen kan worden tegemoet getreden?

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief.

64. Erkent hij dat juist in deze kwestie het onwenselijk is dat accountantskantoren – die zelf geen schoon blazen hebben en die al jarenlang bij de Belastingdienst rondlopen voor allerlei advies en onderzoek – nu uitgesloten moeten worden van verder 'extern' onderzoek?

Door de vele activiteiten van KPMG de afgelopen jaren binnen de Belastingdienst én de overige overheid, is er een totaal ongezonde relatie ontstaan om echt onafhankelijk te onderzoeken en te oordelen. De leden van de SP-fractie wijzen de keuze ten diepste af.

Wij zijn verplicht opdrachten eerst uit te zetten bij de mantelpartijen. De betrokken partij heeft succesvol ingeschreven op een aanbesteding en is daarmee dus één van de mantelpartijen in het perceel auditdiensten.

Voor de tweede fase van het onderzoek geldt, dat dit gebruikt maakt van wat KPMG nu onderzoekt.

65. Hoe denkt de staatssecretaris dat een onafhankelijk onderzoeker zal kijken naar de basis als dat onderzoek rammelt?

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief.

66. Is het mogelijk dat in de tweede fase het eerste onderzoek overgedaan moet worden, om het simpele feit dat het eerste onderzoek rammelt?

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II.

De leden van de SP-fractie wijzen niet alleen de keuze van KPMG af, ze zijn ook geschrokken van de achterliggende onderzoeksopdracht.

67. Zij vragen de staatssecretaris wie die heeft gemaakt.

De leden van de SP vragen wie de onderzoeksopdracht heeft opgesteld.

De onderzoeksopdracht is opgesteld door de projectgroep die binnen de Belastingdienst belast was met het opzetten van het onderzoek naar FSV.

68. Want waarom wordt er bijvoorbeeld geen forensisch onderzoek gedaan?

69. Waarom is gekozen om dit onderzoek niet tot een formele audit te maken, maar dat het als doel heeft dat het een adviesrapport zonder verklaring oplevert (punt 42, 44)? Kan de staatssecretaris de overwegingen toelichten?

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase

Met opmerkingen

Zie vraag 36.

II.

De leden van de SP vragen waarom ervoor is gekozen om dit onderzoek niet tot een formele audit te maken.

Om een formele audit uit te voeren, is een toetskader noodzakelijk. Dat toetskader zou in dit specifieke geval een actueel procesontwerp moeten zijn op basis waarvan de auditor kan toetsen of de Belastingdienst werkt conform dat ontwerp. Voor de processen waarin gebruik gemaakt werd van de applicatie FSV, ontbreekt het aan actuele procesontwerpen. Daarom is gevraagd om uit te zoeken hoe FSV gebruikt werd en te adviseren over aanvullende waarborgen voor correct gebruik.

70. Tot slot willen de leden van de SP-fractie graag weten wat de reden is geweest achter de oplevering rond 8/15 juni? Is hierbij snelheid of kwaliteit leidend geweest?

Deze passage moet nog worden afgestemd op basis van de tekst in de brief n.a.v. conclusies fase II

We willen uw Kamer op korte termijn, informeren over de werking van FSV en de eerste resultaten van het onderzoek naar soortgelijke applicaties met uw Kamer delen. Ook wij zien dat dit een zeer korte periode is maar vanwege het belang is het nodig geacht een dergelijke korte doorlooptijd te moeten nemen waarbij nog steeds kwaliteit is gevraagd. Daarom is de scope gericht op alleen de toezichtsprocessen binnen de vier eerdergenoemde directies.

71. Is het de bedoeling dat de Kamer het adviesrapport ook krijgt alvorens tot de tweede fase wordt overgegaan? De leden van de SP-fractie wensen het adviesrapport te zien voordat wordt overgegaan tot de tweede fase van onderzoek.

Dit is inderdaad het geval.

De leden van de SP-fractie zijn ook verbaasd over de indruk dat het onderzoek toch niet gaat over alle systemen en applicaties in de hele Belastingdienst.

72. Waar komt onder punt 12 de keuze vandaan om het onderzoek te beperken tot de vier directies die gebruik maakten van FSV (CAP, Toeslagen, MKB, Particulieren)?

Met opmerkingen Zie antwoord vraag 45.

73. Waarom zijn de vragenlijsten uitgezet bij primaire procesdirecties (punt 59) waar dus niet DF&A onder valt.

Daarnaast vragen deze leden waarom de vragenlijsten niet zijn uitgezet bij DF&A.

Het antwoord dat bij punt 59 is gegeven klopt niet. DF&A heeft wel degelijk een vragenlijst ontvangen en ook ingevuld voor het onderzoek naar informatiestromen. Voor het onderzoek naar de waarborgen heeft DF&A inderdaad geen vragenlijst ontvangen. De reden hiervoor is dat het startpunt van het onderzoek lag op het moment van de individuele behandeling van een signaal. DF&A houdt zich niet bezig met de individuele behandeling van belastingplichtigen. Wel is een vertegenwoordiger van DF&A geïnterviewd om zicht te krijgen op de wijze waarop signalen tot stand komen. Ook dat gespreksverslag is met de externe onderzoekscommissie (KPMG) gedeeld.

De leden van de SP-fractie wijzen erop dat de voorloper van DF&A, 'de Broedkamer', behoorlijk onder vuur heeft gelegen en de leden vinden het zeer ongewenst als juist de systemen van DF&A buiten dit onderzoek vallen. De leden van de SP-fractie wijzen erop dat dit in strijd is met de afspraak dat er naar alle systemen in de hele Belastingdienst zou worden gekeken.

De leden van de SP-fractie hebben juist over DF&A een paar specifieke vragen naar aanleiding van de punten in de offerte.

74. Is er in de door DF&A ingevulde vragenlijst sprake van applicaties die mogelijk vergelijkbaar zijn met FSV en die mogelijk strijdig zijn met AVG en andere wet- en regelgeving? Zo ja, om welke applicaties gaat het en welke maatregelen worden genomen? De leden van de SP vragen of er in de vragenlijst die door DF&A is ingevuld applicaties worden benoemd die vergelijkbaar zijn met FSV en mogelijk in strijd met de privacywetgeving en om welke applicaties het dan gaat.

Uit een eerste onderzoek is een rapport gemaakt met daarin een lijst van applicaties, die in het KPMG rapport zijn opgenomen. Op die lijst staat 1 lijst (risicovolle adressen) waarvan al eerder dit jaar geconstateerd was dat die niet AVG-compliant werd onderhouden en dus per direct is

stopgezet. Voor de overige producten zijn – om te voldoen aan wet- en regelgeving – voldoende maatregelen genomen.

Uit een aanvullend onderzoek, specifiek naar de producten van voormalig EHI, komen nog 3 producten naar voren die mogelijk als vergelijkbaar aan FSV kunnen worden beschouwd. De komende weken moet duidelijk worden of dit inderdaad zo is en of er aanvullende maatregelen nodig zijn.

75. Wordt in de DF&A-rapportage melding gemaakt van applicaties, databestanden, datadumps, BSN-lijsten en query's die in het verleden zijn gebruikt, waaronder bij voorlopers van DF&A, waaronder het Expertisecentrum Handhaving en Intelligence (EHI)?

Deze leden vragen of in de DF&A-rapportage ook applicaties, databestanden, datadumps, BSN-lijsten en query's uit het verleden worden meegenomen, waaronder van het EHI.

EHI is in 2018 opgehouden te bestaan. De onderdelen zijn toen opgesplitst en ondergebracht onder vier verschillende directies van de Belastingdienst. Producten die in de periode dat EHI nog bestond en gestopt zijn, zijn niet meegenomen in het onderzoek.

De producten die door het deel van EHI zijn meegenomen naar DF&A en in 2019 en 2020 in gebruik waren of zijn, worden meegenomen in het onderzoek. De diversiteit van de EHI producten en vertrek van veel medewerkers heeft er voor gezorgd dat het onderzoek naar de lijst van producten veel tijd in beslag neemt. Dit is de reden dat het onderzoek nog niet is afgerond.

76. De leden van de SP-fractie willen graag weten of dergelijke informatie over burgers op enigerlei wijze thans nog in systemen van de Belastingdienst aanwezig is en door kan werken in profilering, risicoselectie, uitworp of afwijkende behandeling tot op heden ten dage.

De leden van de SP vragen daarnaast of dergelijke informatie over burgers op het moment nog in de systemen van de Belastingdienst aanwezig is en eventueel door kan werken in profilering, risicoselectie, uitworp of afwijkende behandeling.

[is uitgezet]

77. Kan de staatssecretaris aangeven of lijsten en applicaties van het 'Team Signaal & Fraude-analyse' van EHI opgeschoond zijn?

De leden van de SP vragen of lijsten en applicaties van het 'Team Signaal & Fraude-analyse' van EHI zijn opgeschoond.

Deze lijsten zijn inderdaad opgeschoond maar nog niet volledig. Sinds eind 2018 is DF&A bezig om alle producten van voormalig EHI, die naar DF&A zijn gegaan en die uitgeleverd worden aan andere onderdelen van de Belastingdienst, in kaart te brengen en te analyseren op compliance op wet- en regelgeving. Tegelijkertijd worden deze dan onder het kwaliteitsframework van de DF&A gebracht. Daarbij hoort onder andere ook een periodieke schoning van de producten. De verwachting is dat voor het eind van het jaar alle producten opgeschoond zijn.

78. En deze leden willen weten of er in dit team in de periode 2013 – 2018 (tweede) nationaliteit op enigerlei wijze is verwerkt en of er nog door dit team query's gedraaid zijn op (tweede) nationaliteit.

Deze leden vragen ook op er in dit team in de periode 2013-2018 (tweede) nationaliteit is verwerkt of er op deze gegevens query's zijn gedraaid.

Deze passage moet nog worden aangepast n.a.v. de discussie over nationaliteit, onderzoek KPMG en de tekst in de brief.

Op basis van gesprekken met voormalig medewerkers is gebleken dat er in het verleden query's op nationaliteit zijn gedraaid. Voor wat betreft tweede nationaliteit hebben wij geen aanwijzing uit gesprekken en anderszins dat na het moment dat in 2015 tweede nationaliteit BRP is gehaald, tweede nationaliteit nog is verwerkt.

79. Tot slot willen de leden van de SP-fractie weten of het 'Team Selectie en Detectie' van EHI op enigerlei wijze gegevens over (tweede) nationaliteit heeft verwerkt in de periode 2013 – 2018.

Er is in één selectieregel in de selectiemodule die gebruikt werd bij de beoordeling van verzoeken voor een Voorlopige Aanslag gebruik gemaakt van het gegeven nationaliteit. Dit is in de hele periode 2013 - 2018 gebeurd.

(80. Heeft (tweede) nationaliteit op enigerlei wijze een rol gespeeld bij het opstellen van (specifieke) selectie- dan wel uitval- of uitworpregels? Zo ja, gebeurde dit op eigen initiatief, of werd daartoe opdracht gegeven? De leden van de SP-fractie staan nog steeds op het standpunt dat ze willen dat de risicoselectie en de selectieregels transparant worden gemaakt.

De leden van de SP vragen of (tweede) nationaliteit een rol heeft gespeeld bij het opstellen van (specifieke) selectie- of uitworpregels en, zo ja, of dit op eigen initiatief is gebeurd.

In deze beantwoording zullen wij ingaan op de selectieregels van de volgende centrale selectiemodules voor de Belastingdienst:

- selectiemodule IH – winst;
- selectiemodule IH – niet-winst;
- selectiemodule IH – voorlopige aanslag
- selectiemodule Niet In Nederland Belast Inkomen (NINBI)

Het gegeven nationaliteit wordt gebruikt in één selectieregel in de selectiemodule voorlopige aanslag. Het ging hier om een specifieke situatie waarin uit de ingediende verzoeken een patroon bleek dat aanleiding gaf tot nader onderzoek. Uit dat onderzoek bleek dat er sprake was van onjuiste verzoeken voor een voorlopige aanslag. Het ging daarbij om hoge teruggaven, waarbij op basis van analyses een vermoeden bestond van zogeheten georganiseerde systeemfraude met door of op naam van tijdelijke arbeidsmigranten ingediende verzoeken. Dit houdt in dat gepoogd wordt de Belastingdienst bedragen uit te laten betalen, die gebaseerd zijn op onjuiste gegevens; dit kan gepaard gaan met identiteitsfraude. Het initiatief kan daarbij ook uitgaan van een bemiddelaar, waarbij de betrokkene meedeelt in de opbrengst en/of meewerkt zonder te begrijpen wat hij ondertekent.

De selectieregel had dus tot doel het zo snel mogelijk indammen van deze vermoede systeemfraude met hoge teruggaven. De aanpak van systeemfraude zoals hier vermoed, was een uitvloeisel van de toezegging die onze toenmalige ambtsvoorganger aan de Tweede Kamer heeft gedaan. In paragraaf 7.3. van de fiscale agenda van 14 april 2011 heeft hij toegezegd dat de Belastingdienst maatregelen treft om systeemfraude te voorkomen en te bestrijden. (Zie de Fiscale Agenda van 14 april 2011 (kst-32740-1-n1)). Binnen deze context is (waarschijnlijk) geen expliciete opdracht voor deze specifieke selectieregel gegeven, maar de vraag is überhaupt of dat noodzakelijk was. Er is wel een document "Plan van aanpak VTA systeemfraude IH 2012, "het voorkomen van schade" (project 1043)" van 1 juni 2012, die mede hier over gaat.

Het is dus voor zo ver wij kunnen beoordelen zeker niet zo maar "eigen initiatief" geweest. In deze situatie speelde daarbij nog mee dat het terugvorderen van door een burger ten onrechte ontvangen bedragen over het algemeen zeer problematisch is; vooral als iemand op het moment van terugvordering Nederland heeft verlaten.

Verder wordt nationaliteit gebruikt in twee andere selectieregels in selectiemodule voorlopige aanslag en in drie selectieregels in de selectiemodule niet winst. De nationaliteit wordt hier vergeleken met een landentabel met daarin de codes van alle EU-landen. Dit houdt verband met het vrije verkeer van EU-burgers op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de Verordening (EG) nr. 883/2004 of personen met een derde nationaliteit die op grond van de Verordening (EU) nr. 1231/2010 onder de toepassing van de Verordening (EG) nr. 883/2004 vallen. Op het moment dat de Verordening (EG) nr. 883/2004 speelt, dan is de betreffende burger vanaf de datum waarop hij in Nederland werkt of woont als hoofdregel in Nederland verplicht verzekerd en premieplichtig voor de volksverzekeringen.

Het gebruik van de nationaliteit houdt dus verband met de uitvoering van de van toepassing zijnde wetgeving. De nationaliteit is hier dus alleen van belang om te kunnen nagaan welke nationale en internationale rechtsregels van toepassing zijn.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat nationaliteit, zoals hierboven benoemd, niet één op één te vertalen is met tweede nationaliteit.

81. De leden van de SP-fractie vragen waarom er geen toegang plaatsvindt tot FSV zelf. Hoe is vast te stellen dat een systeem vergelijkbaar is, als de aanleiding niet kan worden geanalyseerd?

Met opmerkingen

Zie antwoord vraag 41.

Ook vinden deze leden het vreemd dat het onderzoek alleen gaat naar applicaties die operationeel zijn en dat in ontwikkeling zijnde applicaties buiten de scope vallen (punt 28).

82. Betekent dit dat er niet naar eerder uitgezette systemen of applicaties gekeken? En ook niet naar wat nu ontwikkeld wordt?

Met opmerkingen

Zie antwoord 45

Hoe is dit te rijmen met de wens 'de onderste steen boven te krijgen'.

83. De leden van de SP-fractie vragen waarom deze audit is ingeperkt tot het moment waarop FSV nog actief was. Het is toch mogelijk dat er in het verleden systemen of applicaties gebruikt werden die ook problematisch kunnen zijn voor zaken die tot op heden spelen in de levens van mensen of de situaties van ondernemers en/of bedrijven?

Met opmerkingen

Zie antwoord vraag 45

De leden van de SP-fractie willen tot slot wijzen op het feit dat er nog series Kamervragen openstaan van verschillende Kamerleden en dat het uitblijven van alle antwoorden die door dit onderzoek niet opgeschort hoeven te worden, een zeer onwenselijke zaak is.

84. Kan de staatssecretaris de Kamervragen beantwoorden voor zover de antwoorden nu wel beschikbaar zijn?

Tot slot vragen de leden van de SP of de Kamervragen beantwoord kunnen worden voor zover de antwoorden nu beschikbaar zijn.

Met de beantwoording van de vragen uit het schriftelijk overleg hebben wij u tevens een brief gestuurd over de uitkomsten van Fase 1 van het FSV-onderzoek en de beantwoording op de eerder gestelde schriftelijke Kamervragen.